

Flimkien

DIČEMBRU 2021 • Numru 205

Newspaper Post

- 08** Ĝużeppi jikteb lil Ĝesù **10** Meta Ĝożwè waqqaf ix-xemx
12 Tliet Quddisiet fil-Milied **14** Sesswalità: pjaċir, imma
mhux biss **16** Mitt Dimostrazzjoni bil-Bambin
18 Intervista: ibni bullied **20** Raw it-tarbija tiċċaqlaq
24 Tabib: Trid tieqaf tpejjep? **26** Nutar: Testmenti sigreti

Lourdes

11 - 14 ta' Frar 2022

fl-okkażjoni tal-Ewwel u t-Tieni dehra
tal-Madonna lil Santa Bernadette

minn

€479

f'kamra ta' bi tlieta

u

€499

f'kamra ta' bi tnejn

Valletta Branch - Tel: 2123 8039 Paola Branch - Tel: 2180 9930
Mosta Branch - Tel: 2141 3030 Hamrun Branch - Tel: 2247 4333
Gozo Branch - Rabat Tel: 2156 5620 www.bsl.com.mt

Il-Flimkien se jistrieħ ftit

Din hi ħarġa numru 205 tal-Flimkien. Hija wkoll l-ahħar waħda – għalissa, ghax hu ppjanat li ftit xhur oħra jerġa' jibda joħroġ bi tmexxija ġidida u taħt forma oħra.

- Nieħdu din l-okkażjoni biex nirringazzjaw l-ewwel nett lilkom, il-qarrejja. Nittamaw li żammejnielkom kumpanija tajba tul is-17-il sena li ghaddew, anki fix-xhur tal-pandemija.
- Grazzi lil kull min kiteb fil-Flimkien, fil-passat u fil-preżent. Mingħajr il-ġenerożitā u s-servizz (bla ħlas) tagħhom, il-Flimkien ma kienx ikun fiha x'taqra.
- Grazzi lil kull min irriklama fuq il-Flimkien. Kien bis-sapport tagħhom li Flimkien seta' jibqa' joħroġ.
- Grazzi wkoll lil Outlook għad-disinn u l-grafika li bihom libbsu lill-Flimkien.
- Grazzi lill-Velprint, li għal 17-il sena mhux biss ipprintjaw il-magazin imma wkoll qassmu kull xahar fl-uffiċċi parrokkjali madwar Malta.
- Grazzi kbira lil dawk kollha li għal hafna snin u b'fedeltà qassmu l-magazin fid-djar, sajf u xitwa. Mingħajrhom il-Flimkien ma kienx jidhol fid-djar Maltin.
- Grazzi lil Dun Anton Portelli. Mingħajr il-ħolma tiegħu l-Flimkien ma kienx jibda l-vjaġġ tiegħu f'Diċembru 2004.
- Grazzi wkoll lil Fr Joe Mizzi, li għal erba' snin b'ħafna entużjażmu kompla fejn ħalla Dun Anton.
- Grazzi lil Fr Joe Borg u Maria Callus u t-tim ta' Newsbook li minn April 2020 hadu ħsieb ittellgħu verżjoni online tal-Flimkien, inkluži x-xhur meta l-magazin ma kienx qed jiġi stampat.
- Grazzi lil kull min serva bħala membru fil-bord editorjali, kemm fil-passat (inkluži Charles Magro u Harry Agius Ordway li llum qiegħdin fid-Dar tal-Missier, u Claudia Cini li għal hafna snin hadet ħsieb il-Paġna tat-Tfal u t-Tisliba) kif ukoll fil-preżent: Amelia Calleja, Carmel Conti, Joe Huber u John Sultana.

F'kull ħarġa tal-Flimkien għamilna li stajna biex inwasslu valuri tajba, evangeliċi u umani. Nittamaw li xi ftit irnexxielna. L-ahħar messaġġ min-naħha tagħna għandkom issibuh f'paġna 30: silta biblika li ma għandha bżonn l-ebda kumment.

Milied Qaddis u Sena Ģdida mimlija sliem u saħħa lil kulhadd.

Flimkien

Magazin ta' kull xahar mahruġ mill-Kullegġ tal-Kappillani li jitqassam b'xejn lill-familji Maltin. Biex tirreklama u għal kull korrispondenza čempel fuq 2182 8931 jew 7946 1470 jew bil-posta.

INDIRIZZ

Flimkien, Kullegġ tal-Kappillani
Kurja, il-Furjana

EMAIL

flimkien@maltadiocese.org

Editur Carmel Conti
Grafika Outlook Coop
Stampar Velprint Ltd

Il-kitba li tidher fil-Flimkien appartil-Editorjal mhux neċċessarjament tirrifletti l-opinjoni tal-Bord Editorjali.

RAĠġ DAWL

There is a story behind every person.

There is a reason why they are the way they are.

Think about that before you judge someone.

Il-hanut Faith Hope & Charity
qed ikun miftuh mit-Tnejn sal-Hadd
bejn id-9:00am u s-6:00pm.

Mill-Erbgħa 8 ta' Dicembru
il-hanut ser jibda jiftah
bejn id-9:00am u s-7:00pm.

7, Triq il-Merkanti, il-Belt
Valletta
Tel: 21234328

Sibna wkoll fuq
Facebook: **Faith
Hope & Charity**
Qed nagħmlu
'Home Deliveries'

L-aqwa rigal

Diċembru hu xahar bieżel għal min irid jaħseb għar-rigali tal-Milied. Tajjeb li bħalissa, li għadna bil-pandemja, nirriflettu dwar x'inhu l-aqwa rigal li nistgħu nagħtu lil xulxin. Nissuġġerixxi li ninvestu ġafna ħin fil-viċinanza tagħna għal xulxin, anke jekk kultant mhux dejjem tista' tkun viċinanza fiżika. Imma nużaw il-mezzi kollha possibbli biex insellmu l-għeżejż tagħna permezz ta' telefonata, messaġġ jew video call. Illum il-ġurnata, grazzi għall-mezzi soċċali, għandna ġafna opportunitajiet biex nuru li ngħożżu lil xulxin.

Hekk kif se nerġġi għadu Milied ieħor bil-pandemja COVID-19, f'dawn il-mumenti ta' diffikultà nixtieq nagħmel kuraġġi lil kulħadd u nitolbu ġafna l-interċessjoni ta' Sidtna Marija Immakulata, li l-festa tagħha hi fit-8 ta' Diċembru u li tagħti bidu sabiħ lil dan

ix-xahar, biex noħorġu minn din il-pandemja qawwijin u sħaħ.

B'mod specjali matul dan ix-xahar, nixtieq nirringrazza lill-poplu tagħna tal-ġenerozità kbira li juri fl-istagħun tal-Milied b'ġafna opri ta' karitā. Tajjeb ukoll li din il-karitā mhux biss inkompluha imma nifħmu li hi wkoll mod kif ngħixu tassegħi l-ispirtu tal-Milied.

L-ahħar ġsieb tiegħi hu stedina għal kull min jista' sabiex għall-Milied nixxitornaw lejn il-knejjes għeżejż tagħna u nirċievu s-Sagreement tal-Qrar u t-Tqarbina Mqaddsa. Dan sabiex ikun tassegħi Milied sabiħ li ngħixuh skont l-ispirtu veru tiegħu.

*** Charles Jude Scicluna**
Arċisqof ta' Malta

KELMA TA' FRANGISKU

Jalla ... permezz tagħna

“Jalla l-Emanuel irattbilna l-qlab tal-ġebel u egoisti tagħna, u jagħmilhom strument tal-imhabba tiegħu. Jalla permezz ta' wiċċna jwassal it-tbissima tiegħu fuq wiċċi it-tfal tad-dinjal kollha, dawk abbandunati, dawk li ġarrbu l-vjolenza. Permezz ta' dirghajna dghajfa, ilibbes lil min ma ġħandux, jitma' lil min hu bil-uħ, ifejjaq il-morda. Permezz tal-kumpanija li noffru aħna, jalla jkun qrib l-anzjani u min hu waħdu, l-immigranti u l-emarginati. F'dal-jum ta' festa, jalla jsawwab it-tenerenza tiegħu fuq kulħadd u jkeċċi d-dlamijiet tad-dinja.” (Il-Papa Frangisku, Milied 2019)

Bħal weraq li jnaddfu l-arja

“Mhux biżżejjed nitkellmu fuq il-problemi u niskandalizzaw ruħna. Hemm bżonn nixbhu lill-weraq li, bla ħoss, ta’ kuljum jibdlu l-arja maħmuġa f’waħda nadifa.”

Il-lum id-dinja hija mmarkata mit-tbatija, tiġrib, vjolenzi u ingustizzji. Il-ħelsien donnu ma jasal qatt. U l-aktar miġruha, magħkusa u mgħaffgħa huma l-foqra, il-holqa l-aktar dghajfa tal-katina kollha. Ejjew ma ndawrx wiċċena banda oħra. Ejjew ma nibżgħux imħarsu mill-qrib f'wiċċ dawk li x-xemx ta’ hajjithom hi spiss imdallma mis-solitudni, li l-qamar tat-tamiet tagħhom jinsab mitfi, li l-kwiekeb tal-holm tagħhom waqgħu fir-rassenjazzjoni, u l-istess hajjithom inqalbet ta’ taħt fuq. Dan kollu minħabba l-faqar li jgħarrbu, vittmi tal-ingustizzja u d-diżugwaljanza f’soċjetà tal-iskart u li tibqa’ għaddejja mghäggla mingħajr lanqas biss tarahom.

Tama ta’ Ghada

Imma hemm ukoll it-tama ta’ ghada. Gesù jrid jifthilna qalbna għat-tama, jeħlisna mit-tbatija u l-biża’ quddiem it-tbatija tad-din, għalhekk jgħidilna li hu qrib tagħna. F’din it-tbatija tagħna, hemm futur ta’ salvazzjoni li qed jibda jwarrad. It-tama ta’ għada twarrad fit-tbatija tal-lum. Iva, is-salvazzjoni li jagħti Alla mhijiekk biss il-weġħda tal-ħajja l-oħra, imma tikber digħi minn issa f’hajnejna. Propru qalb l-ilfiq tal-foqra, is-Saltna ta’ Alla twarrad bħall-weraq irriq ta’ sigħra u twassal l-istorja lejn id-destinazzjoni tagħha u tlaqqagħna mas-Sultan tal-Univers li se jehlisna darba għal dejjem.

Tama llum u konkreta

Allura x'inhu mitlub minna l-Insara quddiem din ir-realtà? Hu mitlub minna li *nżommu ħajja t-tama ta' ghada billi nfejqu t-tbatija tal-lum*. Jekk ma tfittixx li tfejjaq it-tbatijiet tal-lum, diffiċċi jkollok it-tama ta' ghada. It-tama li titwieleed mill-Vanġelu ma tikkonsistix f'li noqogħdu nistennew passivament li ghada l-affarrijiet ikunu ahjar, għax dan impossibbli. It-tama evanġelika tfisser li nagħmlu konkreta llum stess il-wegħda ta' salvazzjoni ta' Alla. Illum. Ta' kuljum. It-tama Nisranija fil-fatt mhixiex l-ottimiżmu ta' min jittama li l-affarrijiet ha jinbidlu imma sadattant jibqa' għaddej b'ħajtu. It-tama Nisranija tfisser li ta' kuljum nibnu, b'ġesti konkreti, is-Saltna tal-imħabba, tal-ġustizzja u tal-fraternità li nieda Ģesù.

Illum il-Knisja tgħidilna: “Ersaq qrib tal-foqra u iżra’ t-tama f’qalbhom.” Dan li hu mitlub minna: li qalb it-tifrik li hawn fid-dinja nkunu bennejja bla heda tat-tama, dawl meta x-xemx tiddallam, xhieda ta' hnieni meta mdawrin bid-distrazzjoni, nies li nhobbu u attenti qalb l-indifferenza mifruxa ma' kullimkien. Inkunu xhieda tal-hnieni. Dak li jmiss il-qalb hija l-hnieni, li nersqu qrib, li nhennu u nagħmlu ġesti ta' hlewwa. Dan hu sewwasew l-istil ta' Alla: qrubija, hnieni u hlewwa. Dan hu mitlub minna llum.

Norganizzaw it-tama

Dan l-ahħar reġa’ gie f'mohħi dak li kien iħobb jirrepeti isqof qrib tal-foqra, Don Tonino Bello: “Ma nistgħux nullimitaw ruħna għal li noqogħdu nittamaw biss. Jeħtieg norganizzaw it-tama.” Jekk it-tama tagħna ma titla ħħamx f'għażiż u ġesti konkreti ta' attenzjoni, ġustizzja, solidarjetà, għożza għad-dar komuni, ma nkunux nistgħu nserrħu lill-foqra mit-tbatijiet tagħhom, u t-tamiet tagħhom ma jistgħux iwarrdu mill-ġdid.

Tama qalb ir-riġiditā

Ġesù llum qed joħfrilna xbieha sempliċi tat-tama. Hija x-xbieha tal-weraq tas-sigra tat-tin, li jikbru bla ma jagħmlu ħoss u hekk juru li s-sajf hu fil-qrib. U dawn il-weraq jidhru, jgħid Ģesù, meta l-fergħa tibda tirtab. Huti, hawn hi l-kelma li twarrad it-tama fid-dinja u ttaffi t-tbatija tal-foqra: il-hlewwa. Hnieni li twasslek ghall-hlewwa. Minna jrid jiġi li negħħib l-għeluq, ir-riġiditā interjuri. Irridu nwarrdu t-tama qalb din ir-riġiditā. Irridu negħħib t-tentazzjoni li naġħtu kas biss tal-problemi tagħna.

Ix-xbieha tas-sigħar

Bħall-weraq tas-sigħra, aħna msejħin nassorbu t-tinġis li għandna madwarna u nibdluh fit-tajjeb. Mhux biżżejjed noqogħdu nitkellmu fuq il-problemi, noħolqu polemiki, niskandalizzaw ruħna. Dan kulħadd jaf jagħmlu. Hemm bżonn li nixbħu lill-weraq li, bla ma jaġħu fil-ghajnejn, ta' kuljum jibdalu l-arja maħmuġa f'waħda nadifa. Ģesù jridna nkunu persuni li għalkemm mghaddsa fl-arja tqila, li lkoll nieħdu n-nifs fiha, xorta nwieġbu għall-ħażen bit-tajjeb. Inkunu persuni li jaqsmu l-ħobż mal-imġewħin, iħabirku għall-ġustizzja, jerfġu lill-foqra u jroddulhom id-dinjiet tagħhom, kif għamel is-Samaritan it-Tajjeb.

Ejjew inwasslu din il-ħarsa ta' tama lid-dinja. Inwassluha lill-foqra bi hlewwa, bi qrubija, bi hnieni, mingħajr ma niġġidukawhom – aħna, li qed niġu ġġidikati. Għax hemm, qrib tagħhom, qrib tal-foqra, hemm Ģesù. Għax hemm, *fihom*, hemm Ģesù, li qed jistenniema.

Addattament tal-omelija tal-Papa Frangisku fil-Jum Dinji tal-Foqra, 14 ta' Novembru 2021.

Ittra ta' Ĝużeppi

... lil Ĝesù (2,000 sena wara)

Jgħidu li meta għall-ewwel darba tarbija taqbad wieħed mis-swaba' ta' missierha f'idejha ... tkun qabditu għal għomru.

Għax dik il-qabda tnissel fil-missier tbissima, sens ta' tenerezza, ġentilezza. Tkun il-karezza tal-Missier għal dak il-missier permezz ta' dik it-tarbija.

Kont għadni qed nibda l-ħajja. Fiż-żmien li għamilt f'dak il-workshop mudlam, nahdem fl-injam, dejjem kont noħlom – mhux naħrab mir-realtà jew fis-shab, imma noħlom affarrijiet kbar, nittama. U wara ġurnata l-workshop, emminni, b'saqajja ma niflagħhomx aktar wara ġurnata bilwieqfa, l-unika haġa li sserraħni kienet li nimtedd b'saqajja merfugħin ... u noħlom ... qabel norqod u billejl. L-ġħada kont inqu b'tama ġdidha f'qalbi, u nkompli noħlom dwar ħajti ma' ommok Marija.

Dik il-ħolma ntemmet hesrem, ghalkemm sibt oħra tistennieni. Milli jidher Alla wkoll ikollu l-ħolm tiegħu. Meta Marija ġiet tgħidli dwar x'qalilha l-Anglu, kważi waqgħetli l-iskwerra minn idu, u għal naqra l-mazza ma ġietx fuq saqajja.

L-injam minn dejjem habbejtu, ghax l-injam għandu minn iben: għall-ewwel quis bla forma, imma jekk bil-paċenċja tikkarezzah, tinċanah, tillimah, tixxatlah u tneħhi l-ingroppi, tista' tibdu u tibni f'xi haġa sabiha. Mhux dan,

wara kollox, li jagħmel missier ma' ibnu meta bil-ġentilezza u l-paċenċja kollha jibnh f'rāġel?

Iddeċidejt li nhalli lill-Missier jiffurmani kif ried hu, għalhekk afdajt ruħi f'idejh, ħalleju jillimani, jixkatlani. “Tibżax, Ĝużeppi!” xi drabi kien jgħidli. Kien propju dak iż-żmien li skoprejt xi haġa tassew kbira: li Alla mhux biss missier li wellidni imma wkoll missier li jkun ħdejj u jfesfisli kuljum f'widnejja: “Tibżax, tibżax, jiena miegħek.”

Għažiż Ĝesù, jien habbejtek b'qalb ta' missier. Meta kont tghinni fil-ħanut, kont ninnutak tiż-żviluppa ftit ftit f'rāġel. Minn taħt il-ghajnejha kont ninnota li int ukoll kont toħlom, ħarstek fil-bogħod. Ma nafx tiftakarx, imma f'xi waqtiet kont inressaq l-ghoddha fil-ġenb u niġi ħdejk u ngħidlek, “Tibżax!”

Hafna drabi kont insib lilek digħà qed thares lejja, thares f'għajnejja, taqrali qalbi, ruħi, il-futur tiegħi. Int ukoll (qbadtek kemm-il darba) kont toqghod tinnota kif inġib ruħi jien. Għalhekk, fiż-żmien li għamilt taħt l-istess saqaf magħna int tgħallimti xi haġa (anki mingħand) dwar kif iġib ruħu l-Missier tas-sema. Kien hemm li tgħallimti issejjah lu “Abba”, kif kont issejjah anki lili. Forsi minn hawn ġew ukoll tgħallimti li Missier jilmek mill-bogħod u jiġi jiġri lejk b'idejh miftuha. Forsi mill-mod kif kont inġib ruħi jien fil-workshop int tgħallimti taqbeż għall-fqar;

li l-flus mhux kollox; li meta xi hadd jitlobok isselliflu xi haga, issellifhielu; meta jweggg'huk, tahfrilhom; min jitlobok timxi mieghu mil, timxi tnejn.

Illum, lil hutek xtaqt ngħidilhom kif jindunaw li
ikun wasal il-Milied:

- Tindunaw li jkun wasal il-Milied meta titgħallmu s-sengħa (iva, għax din trid iż-żmien biex titgħallimha) li tkunu missier, is-sengħa li thennu u tagħtu kas, tixxerjaw ir-riskji u d-dubji ta' ġaddieħor, il-fallimenti u l-holm tagħhom - propju bħalma jagħmel missier ma' ibnu. Jalla ġaddieħor isib fikom missier b'idejh miftuħha, mhux b'sebgħu ppuntat lejħ.
 - Tindunaw li jkun wasal il-Milied meta tiftakru li Alla jinsab kull meta tkunu kapaċi tinbidlu fi gverta shuna għal min iħoss il-bard, par idejn sodi għal min qed jegħreq, kumpanija għal min hu waħdu, kelma ta' faraġ għal min imħawwad, widna miftuħha għal min għandu bżonn jitkellem. F'dinja fejn min hu arroganti u b'saħħħu

jibqa' jgħaffeg liż-żgħir ma fihix sens li tibni presepju.

- Tindunaw li jkun wasal il-Milied meta titghallmu tieħdu gost bil-mumenti żgħar u semplici, imma intensi, tal-ġurnata, bħalma kien ikollna f'Nazaret jien, marti u Ġesu. Ikkontrollaw intom lix-xogħol, mhux hu lilkom. Agħtu hin lil martkom u lil kull wieħed minn uliedkom, isimgħuhom bis-serjetà, kunu preżenti, ixixerjaw magħħom. Tistħux tghannquhom. U fejn ikun hemm bżonn, tiddejqux jaraw kom tibku wkoll.
 - Tindunaw li jkun wasal il-Milied meta ma tqifux toħolmu. Anki fl-għeja li ggħiblek ġurnata fil-workshop, jew relazzjoni li donnha spiċċat, jew xewqa li sfumat, xorta tistgħu tibqgħu toħolmu. Għax Alla li sar bniedem għadu jiġi anki llum biex jagħti l-ħajja mill-ġdid, għadu jqawwi dawl li qed inem nem, għadu ma tilifx it-tama fil-bniedem. Oħolmu, u għinu lil min joħolom, għax hekk biss tista' tinbidel id-dinja; hekk biss tista' tinduna li jkun wasal il-Milied.

Meta Ĝożwè waqqaf ix-xemx

Il-Bibbja mhix ktieb tax-xjenza, soċjoloġija jew tal-istorja, imma ta' messaġġ ta' salvazzjoni.

Gożwè, il-mexxej tal-Lhud wara Mosè, waqt battalja kontra l-Amurrin (li kienu għedewwa kbar ta' Iżrael) waqqaf ix-xemx biex ma jidlamx u jkompli jirbhilhom (Gożwè 10:12-14). Skont ix-xjenza, dan ma setax isir għax ix-xemx ma titharrikx. Hija d-dinja li ddur madwar ix-xemx u mhux kontra. Allura l-Bibbja żabaljata?

Biex napprezzaw il-verità li twassilna l-Bibbja rridu niflu tajjeb il-modi differenti kif l-awturi tal-Bibbja kienu jesprimu ruħhom. Anki aħna llum xi drabi għadna nesprimu ruħna b'dal-mod. Fid-diskors ta' kuljum tagħna aħna ngħidu li "ix-xemx niżlet" jew li "ix-xemx telgħet". Anki fit-tbassir tat-temp, l-uffiċċju meteoroloġiku anki llum stess jgħidilna: "Għada x-xemx titla' fis-sitta u tinżel fil-ħamsa."

Allura fl-istorja ta' Gożwè hemm xi żball xjentifiku u meteoroloġiku? Jew l-intenzjoni tal-awtur kienet li juri li Alla ta l-ghajjnuna lil-Lhud f'dak il-mument partikolari meta

kienu qed jissetiljaw fl-Art Imwiegħda? **Irridu niftakru li l-Bibbja mhix ktieb tax-xjenza, imma ktieb tal-messaġġ tas-salvazzjoni.**

Verità li ssalva

Fil-Bibbja Alla jikkomunika "il-verità li ssalva" lill-bnedmin. Wara kollox, il-Bibbja hija miktuba mill-bniedem (bl-ispirazzjoni tal-Ispirtu s-Santu) u għall-bniedem. U la l-Bibbja hija "il-verità li ssalva", ma jistax ikollha żbalji fiha, għax verità żabaljata mhi verità xejn!

Din il-verità toħroġ b'mod progressiv minn dak li nsibu miktub fil-Bibbja, ktieb ktieb. Iċ-ċentru u l-fus ta' din il-verità hu Kristu Gesù, u din il-verità nsibuha fil-Bibbja shiha. "L-Iskrittura kollha hija mnebbha minn Alla," qal San Pawl lil Timotju (2 Tim 3:16).

Biex napprezzaw il-verità li twassilna l-Bibbja rridu niflu tajjeb mhux biss il-modi kif l-awturi jesprimu ruħhom (kif rajna fil-ktieb ta' Gożwè) imma wkoll l-intenzjonijiet u l-presupposti tagħhom, kif ukoll il-kuntest soċjali u kulturali u t-tradizzjonijiet li hemm warajhom.

II-Preżentazzjoni fit-Tempju

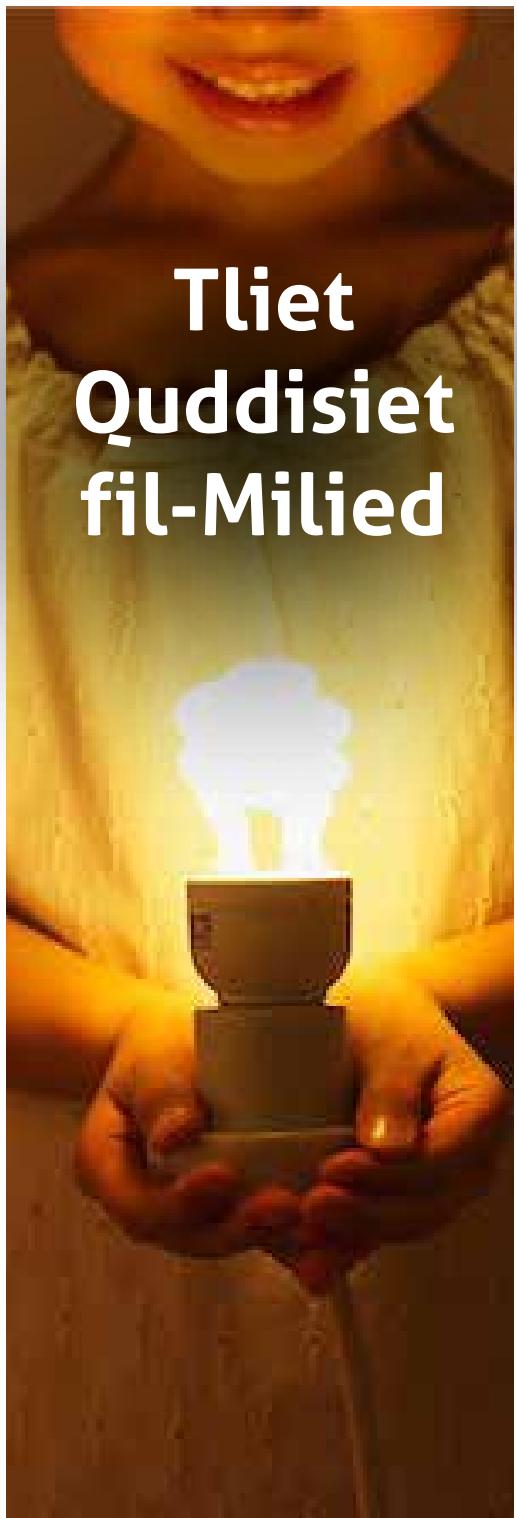
Meta San Luqa jirrakkonta l-istorja ta' meta Ĝużeppi u Marija ħadu lit-tarbija Ĝesù fit-tempju, jgħid li kien għalqilhom iż-żmien tal-purifikazzjoni “tagħhom” (Lq 2:22). Imma l-purifikazzjoni kienet issir biss ghall-omm (40 jum jekk twelied tifel; 80 jum jekk twelied tifla). Jidher li Luqa ma kellux tagħrif preċiż dwar id-drawwiet tal-Lhud, imma dan ma jnaqqas xejn mill-messaġġ ewljeni tal-ğraja. Il-messaġġ ewljeni kien li Marija u Ĝesù rċevel profezija dwarhom: Marija li sejf ta' kuntradizzjoni għad jinfidilha ruħha, u Ĝesù li se jkun is-salvazzjoni tal-bnedmin kollha (Lq 2:31-32). Luqa ried li l-omm u t-tarbija t-tnejn ikunu fit-Tempju meta Xmun jagħmel il-profezija tiegħu, għalhekk jgħid li marru għall-purifikazzjoni “tagħhom”.

Dan żball ta' Luqa għax ma kienx jaf biżżejjed il-kultura Lhudja? Jew Luqa kien

qed juža drawwa u jestendiha biex iwassal messaġġ universali? **Irridu niftakru li l-Bibbja mhix ktieb ta' soċjoloġija reliġjuża imma ta' messaġġ ta' salvazzjoni.**

Ιċ-Ċensiment

Storikament ma nafux li kien hemm xi ċensiment universali fi żmien meta Ĝesù twieled f'Betlehem. Li jagħmel Luqa kien li qabad ċensiment reġjonali li kien sar tassew fi żmien meta Kirinu kien gvernatur tas-Sirja u estendieh għad-din jaġi tal-Imperu Ruman kollu. Hekk seta' jippreżenta lil Ĝesù bhala salvatur universali tal-ħolqien kollu. Dan kien żball storiku jew l-awtur kelli intenzjoni differenti? **Il-Bibbja mhix ktieb tal-istorja, u allura dak li hemm miktub mhux intenzjonat li jwassal preċiżjoni storika kif nifmuha llum.**

Tliet Quddisiet fil-Milied

Fil-Milied mhux quddiesa waħda hemm, imma tlieta. Naturalment hadd mhu obbligat jattendi tliet quddisiet fl-istess jum, imma dawk ta' certa età jiftakru tajjeb dawn it-tliet quddisiet ta' nofsillejl, tas-sebh u tal-jum. Kull quddiesa toħroġ aspett differenti ta' din il-festa, u dan tagħmlu permezz tat-talb u l-qari mill-Iskrittura.

Kien madwar is-sena 330 li l-Milied beda jiġi cċelebrat nhar il-25 ta' Diċembru f'Ruma, probabbilment b'Quddiesa filghodu, fil-Bażilka ta' San Pietru, li kienet għadha kemm inbniet (mhux dik li hemm illum).

Il-Papa Sistu III (432-440) iddecieda li jibni l-Bażilka ta' Santa Maria Maggiore f'gieh Marija Omm Alla, kif kien għadu kemm ġie pproklamat fil-Konċilju ta' Efesu fl-431. Din hi l-knisja fejn qabel u wara kull vjaġġ li jagħmel il-Papa Franġisku joffri bukkett fjuri lill-Madonna. F'din il-Bażilka, il-Papa Sistu III kien bena kappella li tixbah l-ghar ta' Betlehem, u fiha nsibu relikwja tal-maxtura. Kien f'din il-kappella li bdiet tiġi cċelebrata l-Quddiesa ta' nofsillejl.

Żvilupp ieħor seħħi madwar il-550. Dak iż-żmien ir-residenza tal-Papa kienet mal-Bażilka tal-Lateran. Nhar il-Milied filghodu, wara li jkun qaddes ta' nofsillejl f'Santa Maria Maggiore, il-Papa kien imur il-Vatikan biex jiċċelebra l-Quddiesa tal-Jum. Fi triqtu beda jieqaf fil-Knisja ta' Sant' Anastasja, fejn kien hemm komunità Griega Biżantina, u magħhom il-Papa kien jiċċelebra l-Quddiesa. Din, aktar tard, saret "il-Quddiesa tas-Sebh".

Għall-bidu l-privilegg ta' tliet Quddisiet fil-Milied kien riżervat għall-Papa biss. L-ewwel xhieda li xi saċerdot iċċelebra tliet Quddisiet insibuha fil-monasteru ta' Cluny, fi Franzia, fl-1156. X'differenza hemm bejn dawn it-tliet quddisiet?

L-Ewwel Quddiesa: "tal-Angli"

Skont it-tradizzjoni, it-twelid ta' Ĝesù seħħ f'nofsillejl, għalhekk l-ewwel Quddiesa tal-Milied bdiet tiġi cċelebrata f'dan il-hin. L-Evangelju tal-Quddiesa, meħud minn San Luqa, jagħtina l-ewwel parti tal-ğräjja u jghidilna li meta twieled Ĝesù, l-angli taw l-ahbar lir-rgħajja li kienu qed jirgħu l-merhliet. Is-Salm Responsorjali jkanta wkoll l-ahbar tal-angli: "Illum tweldilna salvatur, li hu Kristu l-Mulej." Tidher čara l-enfasi fuq sehem l-angli fl-istorja.

Anki t-talba tal-bidu (il-Kolletta) toħroġ il-kuntrast bejn id-dalma tal-lejl u d-dawl ta' Kristu: "O Alla, int dawwalt dan il-lejl qaddis bid-dija tad-Dawl veru: aghmel li, kif fid-dinja ġħarafna l-misteru tad-dawl ta' Ibnek, hekk ukoll fis-sema nitgħaxxqu bil-ferħ tiegħu."

It-Tieni Quddiesa: "tar-Rgħajja"

Ir-rakkont tat-twelid skont San Luqa jkompli fil-Quddiesa tas-Sebh. Ir-rgħajja marru jħaffu għand Ĝużeppi u Marija biex jaduraw lil Ĝesù, imbagħad komplew ixerrdu l-ahbar. L-enfasi hawn hija fuq is-sehem tar-rgħajja, għalhekk din il-Quddiesa bdiet tissejjaħ "tar-Rgħajja".

Hawn il-qari u t-talb tal-liturgija jqabblu lil Kristu max-xemx. Bhalma x-xemx titla' u tikser id-dalma tal-lejl, Kristu, id-dawl tad-dinja, bit-twelid tiegħu jkeċċi d-dlam tad-dnub u l-mewt. Dan joħroġ kemm mis-Salm Responsorjali ("Illum jiddi fuqna d-dawl, għax twildilna l-Mulej"), kif ukoll mill-Kolletta ("O Alla li tista' kollox, aħna mtlejna bid-dawl ġdid tal-Verb tiegħek magħmul bniedem; aghmel, għalhekk, li d-dawl tal-fidi, li qiegħed jiddi f'rūħna, ikun jidher ukoll fl-għemil tagħna").

It-Tielet Quddiesa: "tas-Sultan"

Il-Quddiesa tal-jum issir meta d-dawl ikun qed jimla l-ġurnata. Dan hu s-sinjal li l-Messija wera lili nnifsu lid-dinja kollha. Dan l-element joħroġ fis-Salm Responsorjali: "Raw it-truf kollha tal-art is-salvazzjoni ta' Alla tagħna." Imbagħad fil-versett tal-Hallelujah: "Il-popli kollha huma msejħha biex iqimu lir-re tar-rejet li twieled." Għalhekk din il-Quddiesa tissejjaħ "tas-Sultan".

Il-Kolletta tat-tielet Quddiesa tagħti b'mod konċiż, imma čar, it-tifsira tal-misteru tal-Inkarnazzjoni: "O Alla, int b'mod tal-

ħaġeb ġlaqt il-bniedem fil-kobor tiegħu, u b'għaġeb akbar geddidtu wara li waqa'; aghmel li nissieħbu ma' Kristu fin-natura tiegħu ta' Alla, kif hu għoġbu jieħu sehem magħna fin-natura tagħna l-bnedmin."

**M'intix obbligat tisma'
tliet Quddisiet fil-Milied,
le, imma ħu ħsieb li tisma'
waħda żgur!**

Mhux pjačir biss

Mill-esperjenza tiegħi bhala psikologu, nara rabta qawwija bejn dak li niltaqa' miegħu fil-klinika tiegħi kuljum u dak li hemm fuq l-internet.

Illum kull tip ta' informazzjoni, stampi, videos, studji, eċċ. huma aċċessibbli kull hin, propju ghax l-internet issibu u jiġri magħna kull fejn inkunu.

Dan iġagħalni naħseb għaliex il-preadolexxenti u l-adolexxenti donnhom iridu jakkwistaw kollo u malajr. Meta jkunu mħajra mill-midja u s-suq teknoloġiku, u fl-isfond ta' nuqqas ta' tagħlim dwar is-sesswalitā, hemm čans akbar li l-adolexxenti u żgħażaq ġidhu fċirku ta' mgħiba sesswali riskjuža u bla limiti.

Is-sexting, il-pornografija, is-solleċitazzjoni online u t-tfittxijiet sesswali prematuri huma affarijet li ħafna ġenituri ma jafux bihom jew ma jobsrux li wliedhom jistgħu jkunu esposti għalihom. L-adolexxenti huma spiss ippreżentati bi stampa u idea tas-sesswalitā bbażata esklużivament fuq l-eċċitament u l-pjačir – aspetti sbieħ fihom infuħhom.

Imma meta s-sesswalitā ssir biss pjačir, inkunu qeqħdin intellfulha mis-sbu hija shiħa tagħha. Din l-influwenza tad-din ja online tista' twassal biex dak li jkun jaddotta attitudnijiet, imġiba u stil ta' hajja li jistgħu jkunu ta' hsara għas-saħħha fizika u psikoloġika tiegħu, u b'konsegwenzi fit-tul.

Dan jistqarruh l-aktar it-tfajjiet jew in-nisa, li jgħidu li wara l-esperjenzi sesswali riskjuži li kellhom, hassewhom "maħmuġa", "użati", u sahansitra jħossu li rmew il-verġinità tagħhom. Ovvjament, wieħed ma jistax iwaħħal biss fit-teknoloġija li ħolqot dan il-materjal u l-kummerċ sesswali li jiġi genera l-biljuni. Li hu żgur hu li kienet it-teknoloġija li għamlet dan il-materjal disponibbli u bla limitu, u għamlitha

difficili immens għall-ġenituri li jkollhom kontroll assolut fuq dak li wliedhom qed ikunu esposti għaliex.

B'hekk, l-isfida tagħna lkoll (adulti, edukaturi, ghalliema, ġenituri, politikanti u oħrajn li jaħdmu f'oqsma relatati) hija li nieqfu u nisimgħu x'għandhom x'jgħidulna t-tfal u ż-żgħażaq. Dan jgħinna nibnu relazzjoni tajba magħhom u noħolqu ambjent sigur biex ihossuhom komdi li jistħu qalbhom mingħajr ma jħossuhom mhedda jew iġġudikati.

Din ir-relazzjoni nistgħu noħolquha billi nqattgħu aktar hin magħhom. Naturalment dan irid ikun hin ta' kwalità, li jfisser hin fejn huma jkunu c-ċentru tal-attenzjoni tagħna.

Fuq nota aktar ġenerali, importanti wkoll li jinholqu programmi ta' tagħlim għall-familja. It-tagħlim sesswali għandu jibda u jilhaq il-qofol tiegħi fil-familja stess u mhux l-iskola. L-iskola għandha biss tikkumplimenta u tippromovi dan it-tagħlim bħala xi haġa essenzjali fil-ħajja tagħna u mhux bħala riskju jew tabu. Hekk it-tfal u l-adolexxenti jkunu wkoll iżżejjed konxji tal-materjal li jiġi tgħid lu u tgħid lu fuq l-internet.

Skont stħarrig li sar fl-2000 minn P.S. Karofsky, il-maġgoranza tat-tfal jippreferu li s-sesswalitā jitgħallmuha mill-familja u mhux mill-iskola. Għalhekk importanti ħafna li qabel kollo noħolqu għarfien sesswali fid-djar tagħna u nheġġu iżżejjed lill-ġenituri biex jibnu relazzjoni ta' affeżżjoni u djalogu ma' wlıedhom biex hekk imbagħad id-diskors fuq is-sesswalitā u s-sess jiġi naturali mhux b'ħafna mistħija.

Il-ġenituri nfushom għandhom ikunu l-edukaturi sesswali ta' wliedhom. Hekk innaqqsu l-istigma u t-tabu dwar dan is-suġġett. Hekk ukoll inrawmu fiż-żgħar tagħna užu għaqli tal-meżzi teknoloġici. Is-sesswalitā hija sabiha! Ejew ngħixuha!

Dr Nicholas Briffa huwa psikologu u sesswologu.

Dimostrazzjoni ilha sejra 100 sena

Il-Milied mhu xejn ħlief il-festa tal-Inkarnazzjoni, it-tifikira ta' meta Alla sar bniedem. Dawn iż-żewġ misteri fundamentali tal-Kristjaniżmu suġġett speċjali tal-meditazzjoni għal San ġorġ Preca u fuqhom huwa bena l-qdusija tiegħu.

“Il-Kelma saret laħam”

Il-Misteru tal-Inkarnazzjoni hu migbur bi kliem magħżul fl-ewwel 14-il vers tal-Evanġelu ta' San ġwann (jissejjah “prologu”) b'mod speċjali fl-ahhar vers: “U l-Kelma saret laħam u għammret fostna” (*et Verbum caro factum est et habitavit in nobis*).

Kliem li affaxxina lil Dun ġorġ qabel ma sar saċerdot. Dan jixhed għalih l-ewwel Superjur Ġenerali tal-Museum Ewġenju Borg. Kien jirrakkonta li qabel ma ġie ffurmat il-Museum, Dun ġorġ kien jieħdu għalih wahdu taħt sigra tal-ħarrub fi ġnien f'Santa Venera, u hemm kien joqgħod jijspjegħal l-Bibbia, “b'mod speċjali l-Prologu ta' San ġwann”. Skont Ewġenju, għal Dun ġorġ, “dawn il-versi huma l-fundament tar-reliġjon tagħna.”

Dun ġorġ minn kmieni ried li jagħti importanza lill-festa tal-Milied. Ried li l-membri jagħmlu b'għożża kbira n-Novena li “tagħraf b'awtur tagħha lil San Gejtanu minn Thiene bħala protettur tagħna”. Għal matul innovena riedhom jaqraw ktejjeb miktub minnu, *L-Iskola ta' Betlem*, li hu tagħlim miġbud mill-meditazzjoni fuq Ĝesù Tarbija.

Id-Dimostrazzjoni bil-Bambin

Fil-Milied tal-1921, Dun ġorġ kompla jagħti forma lill-imħabba tiegħu lejn il-misteru tal-Inkarnazzjoni b'dik li hu sejjah “Dimostrazzjoni ta' ġesù Bambin” fit-toroq tal-bliet u l-irħħula Maltin. Din id-dimostrazzjoni, li saret haġa waħda mal-Milied Malti, illum xterdet mhux biss ma' Malta u ġħawdex imma wkoll barra, kull fejn jinsabu l-oqsma Mużewmini, saħansitra f'parroċċi fil-Brazil permezz ta' saċerdoti eks membri tal-MUSEUM.

Għall-bidu s-soċji ma tantx kienu mħejjijin għal din id-dimostrazzjoni, imma ma damux ma mtlew bl-entużjażmu. Bambin ma sabu jixtru minn imkien imma rnexxielhom jiddubbaw wieħed mingħand Patri Franġiskan Konventwali tal-Belt. Lejlet il-Milied kulhadd ġie bil-fanali tax-xemgħa, fanali tar-roti (li jixegħlu bl-acitilena), blalen tal-karti, u weraq tal-palm.

Dakinhar ta' Lejlet il-Milied tal-1921, it-tfal qajmu l-ħamrun kollu jkantaw “Adeste Fideles” u “Ninni la tibkix iżżejjed”. Minn sena għal sena d-dimostrazzjoni kompliet tikber sakemm xterdet ma' Malta kollha.

Put Christ back into Christmas

Meta Dun ġorġ ried li ssir Dimostrazzjoni ta' ġesù Bambin f'Lejlet il-Milied kien qed jantiċipa l-kampanja “Put Christ back into Christmas” tas-snin ħamsin u sittin, li kellha l-iskop li terġa' tagħti t-tifsira vera lill-Milied Nisrani, li bil-mod il-mod kien ġie kkummerċjalizzat u mneżżeja' mit-tifsira propria tiegħu.

L-Arċisqof Charles J. Scicluna jbieren l-istatwa ta' San Ġorġ Preca, bl-istatwa tal-Bambin Gesù f'idējha, Parroċċa tas-Swatar (23 ta' Settembru, 2018).

Imma meta Dun Ġorġ “ivvinta” d-Dimostrazzjoni bil-Bambin għal lejlet il-Milied żgur li hu ma fehemx sempliċement li s-soċċi jduru mat-toroq tal-belt jew raħal bi statwetta tal-Bambin tal-ġibs jew tax-xemgħa, u xejn iżjed. Huwa fakkarhom li xogħolhom hu li jwasslu lil Gesù lill-poplu.

Pass lili hinn minn San Franġisk

John Formosa jgħid: “Dun Ġorġ għamel pass aktar lili hinn milli għamel San Franġisk ta’ Assisi bil-presepju li ħoloq fil-grotta. Dun Ġorġ jaqbad il-Bambin mill-grotta biex jurih lin-nies (għalhekk ‘dimostrazzjoni’, li bit-Taljan tfisser ‘turi’) u jfakkarhom fil-vers importanti minn San ġwann: ‘Araw kemm Alla ġabb id-dinja, li bagħtilha ’l Iben waħdien tiegħu, biex kull min jemmen fih ma jintilifx, iżda jkollu l-ħajja ta’ dejjem’ (Gw 3:16).”

Għal Dun Ġorġ, l-Inkarnazzjoni ma kinitx ġraja li seħħet darba f'mument tal-istorja u xejn iżjed iżda ġraja li tkompli tul iż-żminijiet kollha. Hajtu kollha pprova “jinkarna” lil Gesù fil-hajja tal-bnedmin li ġew f’kuntatt miegħu. Din kienet ix-xewqa ewlenija ta’ qalbu, kif esprimieha mill-bidu nett tat-twaqqif tas-Soċjetà fl-1907 meta mill-isem “Mużew”, li ż-żgħażaq tiegħu taw lill-grupp tagħħom fil-bidu tiegħu, Dun Ġorġ ifforma l-akronimu M.U.S.E.U.M., talba u programm fl-istess hin: *Magister, utinam sequatur Evangelium universus mundus* (Mhxu li kien, Mghallem, li d-din ja kollha timxi wara l-Evanġelju!).

Stedina lill-familji Maltin

Din is-sena, b’xorti hażina, fuq pariri tal-Awtoritajiet tas-Saħħha, id-dimostrazzjoni tal-Bambin ma tistax issir. Minflok, is-Soċjetà tal-Museum torganizza programm għaż-żgħar u ghall-kbar f’ħafna mill-knejjes parrokkjali.

Ibni bullied

Intervista ma' Joanne Vella, counsellor u tissapportja tfal u adolexxenti bi ħtiġijiet emozjonali, bħal bullying, inkwiet familjari, dipressjoni u saħħha mentali. Intervistata minn Joe Huber.

Minn dejjem kien hawn bullying?

Il-bullying minn dejjem kien ježisti, imma forsi issa qed insiru aktar konxji tiegħu. Hu suġġett ikkumplikat ġafna għażi jaġid jidher. Il-bullying minn dejjem kien hawn, kif ukoll il-ġenituri tal-vittma, l-aggressur, kif ukoll il-ġenituri tiegħu. Hi

sitwazzjoni li rridu niffaccjawha flimkien. Irridu napprezzaw aktar l-importanza li nikkollaboraw, niddiskutu, nikkomunikaw u nempatizzaw, u mhux nikkompetu u nżidu l-kilba ghall-poter u l-kontroll.

Kulħadd jista' jkun bully?

Iva, imma hemm fatturi li jistgħu jkabbru din it-tendenza, fosthom in-nuqqas ta' social skills, jew diffikultà biex jagħmlu ħbieb jew biex jimmanigġaw l-emozzjonijiet, l-aktar ir-rabja. Meta bniedem iħossu rrabjat mad-dinja, u jkollu perċeżżjoni negattiva dwar l-oħrajn, allura tikber il-possibbiltà li jagħmilha tal-bully. Fatturi oħra: nuqqas ta' kapacitā li jempatizza, nuqqas ta' rispett lejn ir-regoli; kilba biex jeżerċita kontroll fuq ħaddieħor.

F'liema età wieħed isir bully jew vittma?

L-istudenti, specjalment dawk li s-socjetà tqishom “different”, għandhom tendenza akbar li jisfghu vittmi. Fl-adolexxenza l-bullying jispikka aktar għax f'din l-età jagħtu kas ħafna ta' x'jgħidu l-oħrajn fuqhom u jkun importanti għalihom li jikkonformaw mal-klikka tamparhom. Dan għalihom ikun żmien ta' konfużżjoni għax l-adolexxent ikun qed ifitdex l-identità tiegħu, u jista' jħossu mħawwad ħafna.

Dawn il-fatturi u oħrajn joholqu kundizzjonijiet perfetti biex jiżdied il-bullying. Anki l-mezzi tal-komunikazzjoni soċjali jistgħu jidu l-bullying ghax meta persuna tuża dawn il-mezzi, tiddejjaq inqas tkun aggressiva ma' ħaddieħor milli kieku wiċċ imb wiċċ. Studenti li mhux soltu jkunu bullies jafu jibdlu l-imġiba tagħhom u jsiru bullies minħabba ċirkustanzi li jiffaċilitaw is-sitwazzjoni.

Kif nista' ninduna li ibni qed jiġi bullied, anki online?

Attent għal xi bidliet f'imġibtu, jekk jirrita ruhu aktar malajr, tarah imdejjaq, jibdel il-burdata, jibda jmur hażin fl-istudju. Jekk il-bullying qed isir fl-iskola, probabbli jibda

jgħidlek li ma jridx imur. Dawn huma kollha indikaturi, imma dawn mhux bilfors ifissru li qed jiġi bullied. L-ahjar mod biex tkun taf huwa li tavviċinah, tgħidlu bil-bidliet li nnutajt fi, u tistaqṣi hemmx xi ħażja ed tinkwetah. Fl-istess ħin fakkru li int qiegħed hemm biex tgħinu.

Indikaturi oħra, specjalment fi tfal żgħar: uġiġi ta' ras u stonku mqalleb, specjalment meta ma jkunx hemm spjegazzjoni medika għalihom. Indikatur iehor huwa dak li jissejjah social withdrawal, jiġifieri jidħol fi innisfu u jżomm bogħod mill-familja u l-ħbieb.

L-istess indikaturi ssibhom meta l-bullying isir online. Hawn tista' tinnota bidliet fil-mod kif juža l-mobile jew il-laptop għax tarah jinkwieta meta jiġi biex južahom, jew tarah ma jibqax južahom.

X'nagħmel jekk ninduna li qed jiġi bullied?

Jekk il-bullying qed iseħħ fl-iskola, agħmel rapport l-iskola. Jista' jirrapporta anki ibnek stess lill-guidance teacher, lill-kap tal-iskola jew lill-assistent kap, lill-counsellor jew lil xi għalliem tal-fiduċja. Jekk ma jħossux komdu jirrapporta fl-iskola, jista' jċempel 179. Anki l-ġenituri jistgħu jidu l-ċċemplu 179 biex ikunu ja fu x'għandhom jagħmlu. Jekk il-bullying isir online, ipprova żomm screen shots taċ-chats u inkuraġġi jimblokka lill-bullying.

X'ngħid lil ibni jekk ikun bullied?

L-importanti mhux x'tgħid imma x'tagħmel! Isimghu bla ma tiġġidikah. Tgħidlux kliem bħal, “Kemm int rieqed! Qum fuq tiegħek!” Fakkru li int qiegħed hemm biex tissapportjah u li hu ma għandu l-ebda tort li qed jiġi bullied.

Raw it-tarbija tiċċaqlaq!

Ftit xhur ilu, Mandy u żewġha Simon ċemplu l-helpline taġħna. Qalulna li kienu mifxulin waħda sew. Kienu qed iħossuhom mitlufin u konfużi għax Mandy kienet skopriet li kienet ħarġet tqila bl-ewwel wild tagħhom.

Kienu għadhom kif waslu Malta u għadhom qed jissetiljaw u jidraw ix-xogħol f'pajjiż u f'kultura differenti. Ma kienx fil-pjan taġħġġi kienet tinqabu tħalli tħalli. Flus bil-kemm kellhom biex jgħaddu, għalhekk, fl-istat vulnerabbli li kienu, qalulna li kienu ddecidew li jtemmu t-tqala. Kienu tilfu kull tama li setgħu jegħi l-bu n-l-inċerteżzi li kienu jinsabu fihom.

Madankollu, Mandy u Simon ċemplulna u qalulna bil-qaghda prekarja li kienu jinsabu fiha u li ma kienu qed raw l-ebda triq quddiemhom ħlief l-abort. Stedinniehom biex niltaqgħu u nitkellmu bil-kwiet u b'mod kunfidenzjali qabel jieħdu deċiżjoni finali.

Hadna gost kbir meta aktar tard ċemplulna u qalulna li kienu ddecidew li jiġu jitkellmu magħna. Aħna fraħnielhom li kienu saru ġenituri u spjegajnielhom dwar l-iżvilupp tat-tarbija fil-ġuf, skont l-istadju tat-tqala li kienet fiha Mandy.

Għajnuna għal ġenituri fi tqala mhux mistennija: b'xejn, anonima, kunkfidenzjali.

Tkellimna dwar l-isfidi li kienu qed jiffaċċċaw, u rajna l-problemi li kellhom f'dak il-mument u problemi oħra li kienu qed jaraw resqin fuqhom. Offrejna l-appoġġ tagħna kemm f'dak li hu counselling, kif ukoll f'affarijiet materjali, jiġifieri ikel u bżonnijiet essenzjali oħra.

Fakkarniehom li l-abort ma kienx l-uniku triq għat-tarbija tagħihom, u li bl-ġħajnuna setgħu jilqgħu t-tarbija tagħihom. Urejniehom ukoll li stajna noffrulhom ukoll servizzi ta' appoġġ għal matul it-tqala u anki għal wara t-twelid.

Ipprovdnejielhom ultrasound fejn setgħu jisimghu l-qalb thabba tat-tarbija tagħihom, u fejn it-tabib qalilhom ukoll is-sess tat-tarbija tagħihom. Skantaw mhux ftit meta raw kemm kien čar l-ultrasound. L-aktar mument kommoventi għalihom kien meta raw it-tarbija tiċċaqlaq fil-ġuf.

Irreferejniehom għas-servizzi tal-ante-natal care, u pprodejnej xirjet tal-ikel u affarijiet relatati mat-trabi għal waqt it-tqala u anki għal wara t-twelid, bħal halib, hrieqi u affarijiet oħra. Imma fuq kollox offrejnejielhom l-appoġġ emozzjonali li kellhom bżonn. Mandy u Simon ma setgħux jemmnu li din l-ġħajnuna kollha kienet possibbli permezz ta' donazzjonijiet minn hafna nies ġeneruži.

Għaddew ftit xhur oħra u lkoll konna ħerqanin biex nilqgħu t-tarbija. U l-ġurnata fl-aħħar waslet, u magħħa wasal ukoll Daniel, tarbija

mbaċċna, b'għajnejn mimlijin kurżitā jħarsu lejn il-ġenituri tiegħu.

Kien hemm verament ambjent ta' festa. Nibqgħu niftakru żgur il-ferħ liema bħalu li wrew Mandy u Simon, speċjalment meta wieħed iqis kemm kienu viċin li jitilfu lil Daniel fil-paniku li kienu fihi.

Illum Daniel għalaq tmien xhur. Mandy u Simon sejrin tajjeb hafna, u Simon sab jaħdem. Mandy issa dieħla taħdem part-time u qed tistenna li jibagħtu ghaliha ghall-interview. Għadna nghinuhom meta jkollhom bżonn, u nieħdu gost hafna meta Mandy tiġi żżurna u naraw lil Daniel jikber.

Kemm hi sabiha l-għażla tal-ħajja! Life Line Malta toffri appoġġ għal ġenituri fi tqala mhux mistennija, lill-familjari u lill-qrabu. Is-servizzi jingħataw b'xejn, u huma anonimi u kunkfidenzjali. Membri tat-tim tagħna huma lesti jissapportjawk u jakkumpanjawk matul il-mixja, kemm waqt kif ukoll wara t-tqala. M'intix waħdek!

Tista' tikkuntattjana fuq il-helpline 20330023 jew bl-email, lifeline@lifenetwork.eu, jew bl-online chat disponibbli l-ħin kollu fuq [www.lifelinemalta.eu](http://lifelinemalta.eu). Iva, huwa possibbli li tagħżel il-ħajja!

Graxxha vera. Ismijiet mibdulin.

The Way of Beauty

Skopri l-fidi permezz tal-arti

“Meta fl-2019 hsibna biex nagħmlu kors mal-Istitut ta’ Formazzjoni Pastorali (PFI), għajnejna mill-ewwel marru fuq il-kors *Art & Faith: The Way of Beauty*, għax minbarra li tinteressana d-dinja tal-arti f’kull forma tagħha, kellna kurżità naraw kif din tista’ twassalna biex nagħrfu aktar ‘l Alla. U tassew ma ddispjażiniex li hadna din id-deċiżjoni.

Il-knejjes tagħna huma mogħnija b’xogħlijiet tal-arti imprezzabbli. Bi kburija ngħidu li dan il-kors fethilna dinja ġdidha biex nitpaxxew, napprezzaw, nevalwaw u nidħlu aktar fil-profond ta’ xi wieħed minn dawn il-kapolavuri li nkunu quddiem.

Tgħallimna li wara kull biċċa xogħol tal-arti hemm storja shiħa: ta’ min ordnaha u ghaliex saret, u ta’ min ġadimha filwaqt li tqanqlilna x-xewqa li nfittu aktar fuq l-artist. Aktar importanti minn dan, lilna thajjarna nirriflettu fuqha, x’effett thalli fuqna, u kif aktar naraw is-sbuhija ta’ Alla fiha.

M a nistgħux infissru biżżejjed bil-kliem kemm il-kors kien mezz utli biex tinfethilna triq oħra ħalli napprezzaw is-sbuhija u ddahħalna f’din jaħalli ta’ ġmiel permezz tal-arti. Jalla kull min jaqra din il-kitba jithajjar jitħalliem, kif għamilna aħna, kif iduq il-benna ta’ dak kollu sabiħ li hawn madwarna.”

(Mario u Maria Micallef, Haż-Żabbar)

Il-kors *Art & Faith: The Way of Beauty* li jmiss se jiftaħ fl-1 ta’ Frar 2022. Il-lekċers isiru kull nhar ta’ Tlieta fuq ZOOM bejn il-5.30pm u t-8.30pm. Il-kors kollu se jsir online ħlief għal tliet żjajjar f’postijiet artističi, li se jsiru s-Sibt. Huwa mqassam fuq 14-il lekċer.

Għal aktar tagħrif dwar it-temi li se jiġu esplorati f’dan il-kors, żur il-website pfi.edu.mt jew ċempel 25906516. L-applikazzjonjet isiru fuq il-website u jagħlqu fil-15 ta’ Jannar 2022.

Korsijiet oħra li se jorganizza L-Istitut ta’ Formazzjoni Pastorali fil-bidu tal-2022:

- Developing Environmental Responsibility
- The Human Experience of God in Prayer
- Family Ministry
- Pastoral Care in Schools

Korsijiet qosra:

- Safeguarding Children and Vulnerable Adults (5 sighthat)
- Introduction to Holy Communion (5 sighthat)
- First Aid for Mental Well-Being (8 sighthat)

Sena ilu, ibni Nicholas kien kindergarten. Kien ilu ġimġħat shah jipprova jitgħallem bl-amment dak li kienu sejkantaw l-iskola fil-“Winter Pageant”. Ma kinux baqgħu isejhulu “Christmas Pageant”.

Dakinhar tal-pageant wasalt għaxar minuti kmieni, sibt post tajjeb u qgħadha bilqiegħda. Wara ftit daħlu t-tfal, kull klassi mal-ġħalliema tagħhom, u kollha qaqħdu bilqiegħda fl-art fuq tapit. Imbagħad, klassi wara oħra, qamu minn posthom għall-parti tagħhom.

Peress li, kif digà ghedt, fl-iskola ma kinux baqgħu jirreferu għall-festa bħala “Milied” stennejt li sejkun hemm kant fuq ċriev, Santa Claus u borra. Għalhekk skantajt mhux ftit meta l-klassi ta’ Nicholas qamu biex ikantaw “Christmas Love”. Nicholas kellu wiċċu jixgħel. Hu u shabu kienu kollha lebsin ingwanti u flokkijiet ħomor u brieret ikkuluriti.

Dawk fil-filliera ta’ quddiem kienu qed iżommu f’idejhom ittra kbira kull wieħed, b'mod li ġdejn xulxin kienu jiffurmaw l-isem tal-ġhanja. Għalhekk meta l-klassi kienet se tkanta “C is for Christmas,” wieħed mit-tfal kellu jgħolli l-ittra C. Wara din kellha tiġi “H is for Happy,” u l-bqija, sakemm kollha

flimkien jiffurmaw il-messaġġ shih: “CHRISTMAS LOVE”.

Kollox mar ħarir, sakemm f’daqqa waħda kulħadd induna li tifla żgħira fuq quddiem nett tal-filliera kienet qed iżżomm l-ittra “M” rasha ’l isfel. Ma kenitx indunat li l-ittra “M” kienet qed tidher bħala “W”.

Kulħadd igġustaha u ħafna kkummentaw minn taħt, imma hi ma kellhiex l-iċċen hijel għala kienu qeqħdin jidħqu. Għalhekk baqgħet drittia drittia, għajnejha miftuhin, kuntenta bl-ittra “W” fuq rasha. L-ġħalliema ppruvaw isikkutu lit-tfal, imma l-ġħaż-żejt fost dawk preżenti kompla jiżdied, sakemm l-aħħar tifel għolla l-ittra tiegħu.

Kien propju hemm li kulħadd induna. Dak il-ħin fhimna r-raġuni vera għaliex konna hemm u għalfejn wara kollox niċċelebraw din il-festa. Fhimna għaliex minkejja l-konfużjoni u l-ġenn li johloq il-Milied, għandna raġuni vera biex nagħmlu festa.

Għax meta l-aħħar ittra ġiet mgħollija ’i fuq, il-messaġġ kien ċar għal kulħadd: “CHRIST WAS LOVE”. U jiena nemmen li Kristu hekk għadu: sal-lum.

Trid tieqaf tpejjep?

Tpejjep? Jekk iva, allura int fir-riskju ta' diversi kumplikazzjonijiet konnessi mal-qalb u l-vini, is-sistema respiratorja, il-kliewi u s-sistema immunitarja. Jekk trid tieqaf tpejjep, ibda minn issa!

L-ewwel li trid tagħmel hu li tfassal pjan ta' kif behsiebek taqtgħu. Tinsiex li t-tipjip iġib lil għismek jiddependi fuq in-nikotina. Meta se tipprova tgħaddi mingħajra, se jkollok thoss l-effetti tal-withdrawal mill-kilba għaliha, bħal uġiġi ta' ras, nuqqas ta'

enerġija, nervi u burdati. Ixrob l-ilma spiss, naqqas mill-alkohol u kul ikel bnin. Tajjeb tkellem tabib qabel tibda taqta' t-tipjip.

Il-counselling jew in-nicotine replacement therapy jistgħu jgħinuk tnaqqas il-kilba għas-sigarrett. Għal riżultati aħjar, ibda naqqas ftit fti in-numru ta' sigarretti li tpejjep kuljum. Taqtax kollox hesrem. Evita postijiet jew tkun parti minn klikek fejn it-tipjip jintuża għas-soċjalizzazzjoni.

Mixja ta' tlajja' u nżul, imma qatt mhu tard wisq biex tmidd l-ewwel pass!

Jekk tpejjep biex thossox rilassat, fittex metodi oħra ta' rilassament: passatemp bħal qari, eżerċizzji fiżiċi jew mužika.

Il-leblieba għat-tipjip tista' tibqa' tiġik ukoll ghax tkun drajt b'dik ix-xi haġa f'halqek, jew li tagħmel l-istess movimenti b'idejk li kont drajt tagħmel biex tixgħel sigarrett. Iċ-ċheungħ gum jew xi snack żgħira oħra (li tirrikjedi li tqaxxara qabel tikolha, bħal ġewż u lewż, jew tixrob minn tazza bi straw) jistgħu jgħinu. Anki ċerti krafts bl-idejn, bħan-knitting, jafu jkunu ta' għajjnuna kbira.

Ilkoll nafu li t-tipjip huwa assoċċiat ma' avvenimenti bażiċi oħra li jsiru matul il-ġurnata, fil-ħajja tagħna ta' kuljum, bħat-tipjip waqt il-kolazzjon ma' xi kikkra kafè jew wara l-ikel. Dawn jissejħu triggers li jqabbduk l-apptit. Għalhekk, ipprova sib alternattivi biex timla hinijiet li s-soltu timliehom billi tpejjep, pereżempju, taħsel snienek, tibgħat SMS jew email minflok tqabbad sigarrett. Jista' jghinek ukoll jekk tnaddaf id-dar u l-karozza sew halli tnaqqas ir-riħa tas-sigarretti, ghax ir-riħa żżidlek il-leblieba. Tinsiex tiżbarazza l-lighters u l-asħtrays mill-postijiet fejn qabel kont imdorri tpejjep.

Biex tara xi kambjament u progress trid jagħmel ħafna bidliet żgħar f'hajtek.

Is-sagħrifċċu dejjem irid ikun hemm, għalhekk tagħmel tajjeb li "tipprenja lilek innifsek" meta tara li tkun imxejt 'il quddiem – imma mhux billi tpejjep xi sigarrett iehor!

Żomm sod u kompli t-triq sal-ahħar biex jirnexxilek taqta' kompletament il-vizzju qerriedi tat-tipjip. Ngħiduha kif inhi, il-mixja se tkun twila u kultant diffiċli, imma bla bidla ma jsir l-ebda progress. Kuragġ! Taqtax qalbek!

Importanti li tiddeċċiedi u li tagħmel l-ewwel pass biex taqta' dan il-vizzju. Kun afl li KWARTA BISS wara li tieqaf tieħu l-ahħar sigarrett, it-taħbi tal-qalb se jiġi għan-normal! U jekk tgħaddi SENA bla tipjip, ir-riskju ta' attakk tal-qalb se jonqos bin-nofs. Madankollu, iridu jgħaddu 10 SNIN minn meta tieqaf tpejjep biex ir-riskju ta' mard konness mal-qalb tkun tista' tqisu li telaq kompletament, jiġifieri tkun qisek qatt ma pejjipt f'hajtek.

F'dil-mixja se jkun hemm tlajja' u nżul, imma qatt mhu tard biex tieqaf tpejjep! Jekk ikolllok bżonn ftit aktar kuraġġ u kunfidenza fih innifsek, fittex l-ghajjnuna professjonal ta' smoking cessation therapist u s-sapport ta' ħbieb tal-qalb u membri tal-familja.

Testmenti Sigrieti

Fil-liġi Maltija ježistu żewġ tipi ta' testamenti: testament pubbliku u testament sigriet. Id-differenza principali bejn iż-żewġ testamenti hija li testament pubbliku jiġi insinwat fir-Reġistru Pubbliku, filwaqt li testament sigriet ma jiġix hekk insinwat iżda ddepożitāt fil-Qorti Ċivili, Sezzjoni ta' Ĝurisdizzjoni Volontarja.

Meta jsir testament pubbliku, in-nutar ikun obbligat li fi 15-il ġurnata jinsinwa t-testment pubbliku fir-Reġistru Pubbliku ta' Malta billi jagħti d-dettalji personali tat-testatur (dak li jagħmel it-testment) lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku. B'hekk, meta persuna tagħmel riċerka fuq persuna li tkun għamlet testament, ikun magħruf li dik il-persuna tkun għamlet testament fit-tali ġurnata għand it-tali nutar.

Allura dan ifisser li persuna tkun tista' tivverifika x'kiteb it-testatur fit-testment tiegħu?

Le. Ir-riċerka tkun tkopri biss id-dettalji personali tat-testatur. Il-kontenut tat-testment innifsu jibqa' dejjem sigriet sal-ġurnata tal-mewt tat-testatur.

Allura x'inhu testament sigriet?

Dan huwa testament li n-nutar ikun obbligat li ma jirregi strahx fir-Reġistru Pubbliku biex b'hekk hadd ma jkun jaf li t-testatur ikun għamel testament.

Imma allura kif tista' tkun taf jekk persuna li mietet tkunx għamlet testament sigriet jew le?

Meta persuna tiġi nieqsa, u n-nies interessati jingaġġaw nutar sabiex jivverifika x'testment jew testmenti għamel it-testatur, in-nutar jagħmel żewġ riċerki separati: (a) riċerka fir-Reġistru Pubbliku, sabiex jiġi vverifikat jekk il-persuna tkunx għamlet testament pubbliku insinwabbli, (b) kif ukoll riċerka oħra fil-Qorti.

Din tal-aħħar qatt ma tista' ssir jekk in-nutar ma jipprovdix lill-Qorti prova li t-testatur ikun miet. Dan ifisser li l-Qorti tkun trid tagħmel riċerka fir-Registru tagħha sabiex tivverifika jekk it-testatur ħalliex testament sigriet jew le, wara li n-nutar jipprovdi certifikat tal-mewt tal-persuna lill-Qorti. Għalhekk, jekk persuna trid li ħadd matul ħajjitha ma jista' jivverifika li hija għamlet testament, allura jkun hemm bżonn li tagħmel testament sigriet.

X'inhi l-proċedura biex tagħmel testament sigriet?

Testment sigriet irid isir u jinkiteb mit-testatur innifsu jew minn persuna li huwa jafda.

Dan irid jiġi ffirmat mit-testatur iż-żda, għall-kuntrarju ta' testament pubbliku, testament sigriet ma jridx jiġi ffirmat min-nutar innifsu. Ovvjament, biex wieħed jevita anomaliji legali, huwa rrakkomandat li t-testatur xorta jmur għand nutar biex dan jiggwidah dwar x'jista' u x'ma jistax jikteb fit-testment. Wara li jinkiteb it-testment, dan jiġi magħluq ġo envelopp quddiem in-nutar. Barra minn hekk, in-nutar

għandu jissiġilla dan l-envelopp bit-testment sigriet fih b'hames siġilli tax-xama', filwaqt li fuq quddiem tal-envelopp huwa jikteb id-dettalji tat-testatur, fejn sar dan l-att ta' konsenja tat-testment u li dak l-envelopp fih it-testment sigriet. Dan l-att ta' konsenja irid jiġi ffirmat mit-testatur kif ukoll min-nutar. Qabel Awwissu li ghadda, bħal fil-każ ta' testament pubbliku, ried ikun hemm żewġ xhieda preżenti wkoll għal dan l-att ta' konsenja. Madankollu, minn Awwissu 2021 'l-quddiem, kemm rigward testament pubbliku kif ukoll fuq l-att ta' konsenja ta' testament sigriet, it-testatur jista' jagħżel li ma jkunx hemm żewġ xhieda preżenti.

Meta jsir dan l-att ta' konsenja ta' testament sigriet, in-nutar għandu erbat ijiem čans sabiex jipprezentah fil-Qorti Ċivili, Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja, sabiex tigħi ppreżervata mir-Registratur tal-Qorti. F'każ li dan ma jsirx, huwa jista' jiġi mwaqqaf milli jeżercita l-professjoni tiegħu sa massimu ta' sentejn, kif ukoll jingħata multa ta' mhux iktar minn €2,329.37c.

Tnax-il jum tal-Milied

Waħda mill-ghanjet bl-Ingliz li nisimgħu fil-jiem tal-Milied hija “The Twelve Days of Christmas”. Din fiha tifsira partikolari. Bejn l-1558 u l-1829, meta l-Kattoliċi fl-Inghilterra ma setgħux jipprattikaw il-fidi apartament, xi hadd kiteb din l-ghanja li tiġibor fiha speċi ta’ Katekiżmu qasir.

Għalhekk, minkejja l-kliem li jinstemgħu, minn taħt kien ikun għaddej messaġġ moħbi, magħruf biss mill-Kattoliċi. Pereżempju, il-frażi “True Love” ma tirreferix għal xi mahbub/a imma għal-Ġesù li twieled fil-Milied. Il-“partridge in the pear tree” ukoll jirrappreżenta lil-Ġesù, li taħajtu għalina.

“2 turtle doves” huma t-Testment il-Qadim u t-Testment il-Ġdid.

“3 French hens” huma l-fidi, it-tama u l-imħabba.

“4 calling birds” huma l-erba’ evanġelisti Mattew, Mark, Luqa u Ģwanni.

“5 golden rings” jirrappreżentaw l-ewwel ġumes kotba tat-Testment il-Qadim (Ġenesi, Eżodu, Levitiku, Numri u Dewteronomju).

“6 geese a-laying” huma simbolu tas-sitt ijiem tal-ħolqien, filwaqt li

“7 swans a-swimming” kienu s-seba’ doni tal-Ispirtu s-Santu.

“8 maids a-milking” jirreferu għat-tmien beatitudnijiet (Henjin il-foqra fl-ispirtu, eċċ.).

“9 ladies dancing” huma l-frott tal-Ispirtu s-Santu (imħabba, ferħ, sliem, eċċ.).

“10 lords a-leaping” jirreferu ghall-għaxar kmandamenti.

“11 pipers piping” huma l-appostli (minbarra Ġuda), filwaqt li “12 drummers drumming” kienu simbolu tat-tanax-il artiklu tal-Kredu.

Alfabett tal-Milied

KWIZZ

It-tweġibiet jibdew bl-ittri tal-alfabett Malti wara xulxin, skont l-ittra fuq quddiem tal-mistoqsija.

- A: Żmien ta' thejjija għall-Milied.
 B: Il-belt fejn twieled Ĝesù.
 C: X'ordna li jsir mal-Imperu kollu l-Imperatur Awgustu?
 D: Ĝesù kien mir-razza ta' liema sultan?
 E: Fejn harab Ġużeppi bil-familja tiegħu minħabba li Erodi ried joqtol lil Ĝesù?
 F: Ĝesù, Ġużeppi u Marija jissejhу ----- Mqaddsa.
 G: Il-belt kapitali tal-Lhudija, fejn kien hemm it-tempju.
 H: Isem l-anglu li habbar lil Marija li kellha tkun omm Alla.
GH: Missier Ġużeppi (missier Ĝesù) kien jismu ----.
H: Alla kellem lil Ġużeppi permezz ta' -----.
H: "Ferħ, ---- u sliem!" Hekk inkantaw fi żmien il-Milied.
I: Wieħed mir-rigali tal-maġi.
J: L-isem li bih il-Lhud kienu jsejhу lil Alla.
K: Isem il-gvernatur tas-Sirja meta twieled Ĝesù.
L: Reġjun li fih kienet tinsab Betlehem.
M: Ģew mil-Lvant jaduraw lil Ĝesù.
N: Ir-raħal fejn trabba Ĝesù.
O: L-ewwel ittra tal-ghanja "Silent Night" bil-Malti.
P: " ---- fl-art lill-bnedmin ta' rieda tajba."
- Q: Skont "Ninu Ninu tal-Milied" ta' xiex kienu l-qagħqiet li tagħmel ommi?
 R: Belt kapitali tal-imperu li kien jaħkem id-dinja fi żmien Ĝesù.
 S: Xi maġi gew mil-Lvant u bdew jistaqsu, "Fejn hu dak li twieled ----- tal-Lhud?"
 T: L-anglu qal lir-rghajja: "-----, għax araw, qed inħabrikkom ferħ kbir."
 V: Erba' kotba li fihom ir-rakkont tal-ħajja u tat-tagħlim ta' Ĝesù.
 W: "Qiegħed jidwi mal----- leħen l-anglu tas-smewwiet."
 X: Raġel ġust u tajjeb li fit-tempju ta' Gerusalemm laqa' f-dirghajh lit-tarbija Ĝesù.
 Ž: Missier Ĝwanni l-Battista u r-raġel ta' Eliżabetta.
 Z: "Għad toħroġ fergħa miz----- ta' Ĝesse, għad tinbet rimja minn għeruqu: fuqu jistrieh l-ispiрут tal-Mulej" (Isaija 11:1).

Tweġibiet:

- A: Avvent. B: Betlehem. C: Ċensiment. D: David.
 E: Egittu. F: Familja. G: Ġerusalemm. G: Gabrijel.
 GH: Gheli. H: Holma. H: Hena. I: Inċens. J: Jaħwè.
 K: Kirinu. L: Lhudija. M: Maġi. N: Nazaret. O: O. P:
 Paċi. Q: Qastanija. R: Ruma. S: Sultan. T: Tibżgħux. V:
 Vangeli. W: Widien. X: Xmun. Ž: Ĝakkaria. Z: Zokk.

Wieħed mir-rgħajja tilef in-naghħga. Tista tgħinu jsibha?

Int tħenn għal kulħadd

Quddiemek id-dinja kollha qisha traba fil-miżien,
jew qatra nida tal-ghodwa li tinżel fuq l-art.
Iżda int tħenn għal kulħadd, għax tista' kollox;
int tagħlaq għajnejk għal dnubiet il-bnedmin biex huma jindmu.
Għax int tħobb il-ħlejjaq kollha,
u xejn ma tistmell minn kulma għamilt;
li kien hemm xi haġa li stajt tobgħodha, int ma kontx tagħmilha.
Kif setgħet tibqa' xi haġa fid-dinja kieku int ma ridħiex?
Jew kif setgħet iżżomm, kieku int ma sejjah tilħiex?
Imma int, o Sid li tħobb kulma jgħix,
lil kulħadd tagħħeder, għax kollox huwa tiegħek.
Għax f'kulħadd hemm nifsek bla ma qatt jintem.
Għalhekk int twiddeb bil-ftit il-ftit lil dawk li jonqsu,
twissihom u tfakkarhom fejn dinbu,
biex jerġgħu lura mill-ħażen tagħhom,
u fik, Mulej, iqiegħdu t-tama tagħhom.

INVESTI FL-INNOVAZZJONI

BLA SPEJJEŻ TA' KUMMISSJONI

4.5% INTERESSI

Investi b'ammont minimu ta' €3,000
Bond marbut mal-ħarsien tal-ambjent b'rendiment ta' 4.5%*

FADAL
FTIT XHUR
BISS

*E-Stream Energy GmbH & Co KG qiegħda
tniedi bond ta' €8,000,000 4.5% E-Stream Energy
(2019-2029) marbut mal-ħarsien tal-ambjent.
Il-garanzija provvista minn Timberland Securities
Investment plc mhix garantita.
Ir-rendiment jitħallas fi Frar u Awwissu b'ammont
minimu ta' €3,000.

E-Stream Energy GmbH & Co KG (inkorporata fil-Ġermanja bl-ufficċju registrat f' Wilhelmshofallee 83, 47800 Krefeld, il-Ġermanja) hija l-emittent ta' bond mhux subordinat mahrug f'termini ta' Prospett Baži datat it-12 ta' Marzu 2021 u approvat mill-Bank Ċentrali tal-Irlanda (minn hawn 'il quddiem imsejjah il-“Bank Ċentrali”) bhala l-awtorità kompetenti taht ir-Regolament tal-Prospett u t-termini Finali rilevanti (minn hawn 'il quddiem imsejha l-“Prospett”). Il-Bank Ċentrali japprova biss il-Prospett Baži bhala li jilhaq l-standards kollha ta' kompletezza, komprensibbilità u konsistenza imposti mir-Regolament tal-Prospett. Tali approvazzjoni ma għandhiex tiġi kkunsidra bhala approvazzjoni tal-Emissor jew il-kwalità tan-Noti li huma s-suġġett ta' dan il-Prospett Baži. L-investituri għandhom jagħmlu l-valutazzjoni tagħiġhom stess dwar l-adegwatezza tal-investimenti fin-Noti. Il-Garanti hija Timberland Securities Investment plc, inkorporata f'Malta bl-ufficċju registrat f'171, Old Bakery Street, il-Belt. Din tipprovali garanzija inkondizzjonata, irrevokabbli u mhux garantita ghall-Bond. Id-distributur appuntat f'Malta tal-4.5% E-Stream Energy Bond huwa Timberland Invest Ltd bl-ufficċju tan-negożju li jinsab f'Aragon Business Centre, Dragonara Road, St. Julian's, STJ 3140, u li hija entità regolata awtorizzata mill-MFSA taht l-Att dwar Servizzi ta' Investment, 1994. Investituri prospettivi għandhom jinnotaw li l-bond ma jistax jinfeda qabel il-maturit. Jekk se finvesti f'dan il-bond, mhux se jkollak aċċess għal-fusek qabel id-data tal-maturit. Madankollu, tista' titħra transferix jew tgħiġ il-bond tiegħek skont it-termini tal-Prospett, datat 12 ta' Marzu 2021. Il-valur tal-investimento tiegħek jista' jitħalli kif ukoll jinjal, u tista' titlef f'id mill-ammont, jew l-ammont kollu, li inti investejt. Il-prestazzjoni tal-passat mhux neċċessarjament indikattiva tal-prestazzjoni tal-futur. Investituri prospettivi huma mheġġa blex ififtu parir xieraq qabel ma jinvestu, kif ukoll biex jaqraw il-Prospett, b'mod partikolari r-‘Risk Factors’ li hemm imsemja fih. Kopja tal-Prospett tista' tinkiseb b'xejn matul il-hinnejet normali tax-xogħol mill-ufficċini ta' Timberland Invest Ltd, jew inkella minn www.estream-bonds.com. Dan ir-reklam huwa approvat minn Timberland Invest Ltd.

E-STREAM
ENERGY

TIMBERLAND
Invest Ltd.

📍 Aragon House Business Centre, Dragonara Road, St Julian's STJ 3140
📞 +356 2090 8100 🎤 info@estream-energy.com 🌐 www.estream-bonds.com

Make the right moves and reap the benefits

Invest in APS Funds

Learn more on apsfunds.com.mt

All sub-funds under APS Funds SICAV plc are regulated by the MFSA and are licensed as a collective investment scheme pursuant to the Investment Service Act and the UCITS Directive. The value of the investment may fall as well as rise and currency fluctuations may also affect the value of the investment. Past performance is not a guarantee of future performance. Income and frequency of payments are not guaranteed. Any initial charges and any exit fees that may apply may lower the amount invested and the amount received upon redemption. Investments should be based on the full details of the APS Funds SICAV plc Prospectus, Offering Supplements and the Key Investor Information Documents, which may be obtained from APS Bank plc, any of its branches and other licensed investment intermediaries, or www.apsfunds.com.mt.